

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	7
İÇİNDEKİLER	11
KISALTMALAR	17
GİRİŞ	19

BİRİNCİ BÖLÜM

GENİŞLETİLMİŞ ÜRETİCİ SORUMLULUĞU İLKESİ

A. GENİŞLETİLMİŞ ÜRETİCİ SORUMLULUĞU İLKESİNİN TEMELLERİ	27
1. Çevrenin Kamusal Mal Niteliği	27
2. Döngüsel Ekonomi Yaklaşımı.....	31
3. Sürdürülebilir Kalkınma Hedefi	35
4. Entegre Ürün Politikası.....	37
5. Kirleten Öder İlkesi.....	40
6. Çevre Sorununun Finansmanı	44
a. Pigou Vergisi	45
b. Mali Araçlar	48
B. GENİŞLETİLMİŞ ÜRETİCİ SORUMLULUĞU İLKESİNİN KAVRAMSAL ÇERÇEVESİ	50
1. Genişletilmiş Üretici Sorumluluğu İlkesinin Tanımı.....	50
2. Genişletilmiş Üretici Sorumluluğu İlkesinin İşlevi.....	52
3. Genişletilmiş Üretici Sorumluluğu İlkesinin Unsurları	56
4. Genişletilmiş Üretici Sorumluluğu İlkesi Yöntemleri	59
a. Tek Araç-Çoklu Araç.....	60
b. Süreç Paylaşım Türü.....	60
c. Kamu Gücü Niteliği	63
d. Önleyici - Cezalandırıcı - Ödüllendirici Niteliği.....	64
e. Tarife Türü	65
f. Sorumluluk Türü	66
g. Mali Araç Türü	67

İKİNCİ BÖLÜM

DÜNYADA VE TÜRKİYE'DE GENİŞLETİLMİŞ ÜRETİCİ SORUMLULUĞU İLKESİ

A.	DÜNYADA GENİŞLETİLMİŞ ÜRETİCİ SORUMLULUĞU İLKESİNİN GELİŞİMİ VE UYGULAMALARI	71
B.	AVRUPA BİRLİĞİ'NDE GENİŞLETİLMİŞ ÜRETİCİ SORUMLULUĞU İLKESİNİN GELİŞİMİ VE UYGULAMALARI.....	77
1.	Avrupa Birliği Çevre Politikası Gelişimi.....	77
2.	Avrupa Birliği'nde Genişletilmiş Üretici Sorumluluğu Süreçleri.....	82
3.	Avrupa Birliği Ülkelerinde Genişletilmiş Üretici Sorumluluğu Uygulamaları.....	86
C.	TÜRKİYE'DE GENİŞLETİLMİŞ ÜRETİCİ SORUMLULUĞU İLKESİNİN GELİŞİMİ	93
1.	Uluslararası Düzenlemelerin Türkiye Çevre ve Atık Politikasına Etkileri.....	94
a.	Birleşmiş Milletler Düzenlemeleri	94
b.	Dünya Ticaret Örgütü Düzenlemeleri.....	97
c.	Avrupa Birliği Düzenlemeleri	99
2.	Türkiye'de Genişletilmiş Üretici Sorumluluğu Süreci	103
3.	Türkiye'de Genişletilmiş Üretici Sorumluluğu Mevzuatı.....	109
a.	1982 Anayasası	109
b.	Yasal Çerçeve.....	110
i.	2872 sayılı Çevre Kanunu	110
ii.	7552 sayılı İklim Kanunu.....	112
c.	Düzenleyici İşlemler.....	113

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

GERİ KAZANIM KATILIM PAYI

A.	GERİ KAZANIM KATILIM PAYININ HUKUKİ ALT YAPISI.....	117
B.	GERİ KAZANIM KATILIM PAYININ UNSURLARI	120
a.	Konu ve Kapsam.....	120
i.	Plastik poşet	124
ii.	Lastik.....	124
iii.	Akümülatör ve piller.....	125
iv.	Madeni ve bitkisel yağlar.....	125
v.	Elektrikli ve elektronik eşya	127
vi.	İlaç	129
vii.	Plastik, metal, kompozit, kağıt karton, cam, ahşap ambalajları	130

b.	Vergiye Doğuran Olay.....	131
i.	Plastik poşet.....	133
ii.	Lastik.....	133
iii.	Akümülatör ve piller	134
iv.	Madeni ve bitkisel yağlar	135
v.	Elektrikli ve elektronik eşya	136
vi.	İlaç	138
vii.	Plastik, metal, kompozit, kağıt karton, cam, ahşap ambalajları	138
c.	Yükümlü	139
i.	Plastik poşet.....	141
ii.	Lastik.....	142
iii.	Akümülatör ve piller	142
iv.	Madeni ve bitkisel yağlar	143
v.	Elektrikli ve elektronik eşya	144
vi.	İlaç	145
vii.	Plastik, metal, kompozit, kağıt karton, cam, ahşap ambalajları	145
d.	Tarh	147
i.	Plastik poşet.....	150
ii.	Lastik.....	151
iii.	Akümülatör ve piller	151
iv.	Madeni ve bitkisel yağlar	152
v.	Elektrikli ve elektronik eşya	152
vi.	İlaç	153
vii.	Plastik, metal, kompozit, kağıt karton, cam, ahşap ambalajları	153
e.	Matrah ve Miktar	154
i.	Plastik poşet.....	157
ii.	Lastik.....	158
iii.	Akümülatör ve piller	158
iv.	Madeni ve bitkisel yağlar	158
v.	Elektrikli ve elektronik eşya	159
vi.	İlaç	159
vii.	Plastik, metal, kompozit, kağıt karton, cam, ahşap ambalajları	159
f.	Vergilendirme Dönemi ve Süreler	160
g.	Yaptırım.....	161

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

GERİ KAZANIM KATILIM PAYININ KARŞILAŞTIRMALI İNCELENMESİ VE HUKUKİ NİTELİĞİNİN BELİRLENMESİ

A.	GERİ KAZANIM KATILIM PAYININ KARŞILAŞTIRMALI İNCELEMESİ	165
1.	Katı Atık Bertaraf Ücreti	165
2.	Çevre Temizlik Vergisi	167
3.	Çevre Katkı Payı.....	170
4.	Poşet Ücreti.....	171
B.	GERİ KAZANIM KATILIM PAYININ HUKUKİ NİTELİĞİNİN BELİRLENMESİ.....	175
1.	Vergi.....	176
2.	Resim	179
3.	Harç.....	180
4.	Benzeri Mali Yükümlülük	181
a.	Şerefiye ve Harcamalara Katılım Payı.....	183
b.	Geri Katılım Kazanım Payının Benzeri Mali Yükümlülük Niteliği.....	187

BEŞİNCİ BÖLÜM

DEĞERLENDİRMELER

A.	GENİŞLETİLMİŞ ÜRETİCİ SORUMLULUĞU İLKESİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ.....	191
B.	TÜRKİYE'NİN GENİŞLETİLMİŞ ÜRETİCİ SORUMLULUĞU SÜRECİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ	197
C.	GERİ KAZANIM KATILIM PAYININ GENİŞLETİLMİŞ ÜRETİCİ SORUMLULUĞU İLKESİ ÜZERİNDEN DEĞERLENDİRİLMESİ.....	199
D.	GERİ KAZANIM KATILIM PAYININ HUKUKİ REJİMİ VE UYGULANMASI BAKIMINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ	206
1.	Yasallık İlkesi Bakımından Değerlendirme	206
2.	1982 Anayasası'nın 73. Maddesinde Yer Alan Diğer Vergilendirme İlkeleri Bakımından Değerlendirme	209
3.	Geri Kazanım Katılım Payının Sözleşme ile Değiştirilememesinin Değerlendirilmesi	211
4.	Poşet Ücreti-Geri Kazanım Katılım Payı İlişkisinin Değerlendirilmesi.....	212
5.	Geri Kazanım Katılım Payının İhraç Kayıtlı Satışlar Bakımından Değerlendirilmesi.....	214
6.	Geri Kazanım Katılım Payının Niteliği Değişen Ürünler Bakımından Değerlendirilmesi.....	215
7.	Geri Kazanım Katılım Payının Zayı Olan Ürünler Bakımından Değerlendirilmesi.....	215

---

8. Geri Kazanım Katılım Payının İndirilebilecek Giderler Bakımından Değerlendirilmesi	216
9. Geri Kazanım Katılım Payının Katma Değer Vergisi Bakımından Değerlendirilmesi	217
10. Geri Kazanım Katılım Payının Damga Vergisi Bakımından Değerlendirilmesi	219
11. Geri Kazanım Katılım Payının Yönetmelik Sürecinin Değerlendirilmesi.....	219
12. Geri Kazanım Katılım Payının Fon Önerisi Bakımından Değerlendirilmesi	220
SONUÇ	223
KAYNAKLAR.....	233